

ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

***РОБОЧА ПРОГРАМА /
SYLLABUS***

**ПОЛІТИКА СТІЙКОСТІ ЕКОНОМІКИ ЄС/
EU Economic resilience policy**

101083497 — EUERP — ERASMUS-JMO-2022-HEI-TCH-RSCH

Київ-2023

Автори: Шкуропадська Д.Б., Лебедева Л.В., Бойко А.В., Токар В.В.

Проект EU Economic resilience policy спрямований на сприяння та просування досліджень у сфері політики економічної стійкості, використання позитивного досвіду Європейського Союзу в цій сфері та підвищення обізнаності про економічну стійкість в українському освітньому, науковому та експертному середовищі.

Для кого наш проєкт?

- Для здобувачів вищої освіти
- Для підприємців у сфері експортно-імпортних операцій
- Для державних службовців
- Для представників громадського та експертного середовища
- Для науковців і викладачів ЗВО

Що заплановано в межах проєкту?

- навчальний курс з політики стійкості економіки країн-членів ЄС як вибірковий освітній компонент у ДТЕУ;
- видання буклета із стійкості економіки країн-членів ЄС;
- круглий стіл для обговорення європейської практики підтримки економіки в умовах сучасних викликів і формулювання рекомендацій щодо забезпечення стійкості економіки України;
- наукові статті команди проєкту щодо актуальних питань стійкості економіки Європейського Союзу та України.

В результаті пройденого курсу слухачі отримають знання про антикризові заходи, методи та інструменти державного політики для забезпечення стійкості економіки та навички аналізу політичних рішень урядів країн-членів ЄС щодо підтримки національних економік у відповідь на виклики сучасності. За результатами підсумкового тестування передбачається отримання слухачами ***Сертифікатів про успішне проходження курсу (52 год. - 1,7 кредити ЄКТС).***

СТРУКТУРА КУРСУ

МОДУЛЬ 1		
Назва модуля	ВСТУП ДО КУРСУ. ФІСКАЛЬНА ПОЛІТИКА ЄС В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ	Години
Теми	<p>1. Концептуальні засади дослідження стійкості в економіці.</p> <p>2. Криза Covid-19 та протиепідемічні заходи ЄС.</p> <p>3. Організаційно-правові детермінанти фіскальної політики ЄС.</p> <p>4. Напрями та інструменти фіскальної політики ЄС в умовах пандемії.</p> <p>5. Фіскальна політика країн Вишеградської групи в умовах кризи Covid-19.</p>	10
Результати навчання	<ul style="list-style-type: none"> - знати характерні ознаки стійкості національної економіки; - знати види шоків впливів на стійкість економіки; - вміти аналізувати перебіг протиепідемічних заходів в умовах пандемії Covid-19; - знати напрями фіскальної політики ЄС в умовах кризи Covid-19; - вміти визначати переваги застосування інструментів податкового регулювання в умовах шоків впливів; - вміти формувати пропозиції щодо удосконалення фіскальної політики держави. 	
МОДУЛЬ 2		
Назва модуля	СОЦІАЛЬНИЙ ВИМІР ПОЛІТИКИ СТІЙКОСТІ ЄС	Години
Теми	<p>1. Соціальна політика ЄС: політико-правові засади та особливості управління соціальними процесами.</p> <p>2. Стійкість соціальної сфери ЄС в умовах шоків впливів Covid-19.</p> <p>3. Вплив соціальної політики ЄС на макроекономічний розвиток.</p> <p>4. Вектори та пріоритети в соціальній політиці України в умовах збройної агресії.</p>	8
Результати навчання	<ul style="list-style-type: none"> - знати основні форми соціальної політики, що використовуються Україною та країнами ЄС; - знати інструменти соціальної політики ЄС щодо різних категорій громадян в умовах Covid-19; 	

	<ul style="list-style-type: none"> - вміти аналізувати процеси державного регулювання системи соціального захисту населення в умовах пандемії; - вміти оцінювати результативність та якість реалізації соціальної політики; - вміти визначати пріоритетні напрями соціальної політики держави в умовах кризових явищ. 	
МОДУЛЬ 3		
Назва модуля	МОНЕТАРНА ПОЛІТИКА ЄС В УМОВАХ КРИЗОВИХ ЯВИЩ	Години
Теми	<ul style="list-style-type: none"> 1. Монетарна політика ЄС: основні інструменти. 2. Еволюція монетарної політики ЄС. 3. Антикризова програма Європейського Союзу “PEPP” за пандемії (Covid-19) та її ефекти. 4. Монетарна політика країн Вишеградської групи в умовах кризи Covid-19. 5. Зміни монетарної політики ЄС у відповідь на виклики збройної агресії РФ проти України 6. Монетарна політика у період кризи: досвід ЄС для України. 	12
Результати навчання	<ul style="list-style-type: none"> - знати особливості механізму монетарної політики ЄС та її стратегічні цілі; - вміти аналізувати ефективність монетарної політики країн ЄС у допандемічний період; - знати напрями монетарної політики ЄС в умовах кризи Covid-19; - вміти визначити завдання монетарної політики для забезпечення відновлення та стійкого розвитку економіки; - розуміти зміни монетарної політики країн ЄС та України у відповідь на збройної агресії РФ. 	
МОДУЛЬ 4		
Назва модуля	ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА ЄС В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ	Години
Теми	<ul style="list-style-type: none"> 1. Еволюція фінансової політики ЄС за глобальної нестабільності. 2. Регіональна фінансова політика ЄС. 3. Фінансова політика країн Вишеградської групи в умовах кризи Covid-19. 4. Фінансова підтримка бізнесу в ЄС в період кризи. 	8
Результати навчання	<ul style="list-style-type: none"> - знати напрями фінансової політики країн ЄС в умовах глобальної нестабільності; - розуміти особливості регіональної фінансової політики ЄС; 	

	- вміти ідентифікувати компенсаційні інструменти фінансової політики задля забезпечення стійкості економіки.	
МОДУЛЬ 5		
Назва модуля	ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА ЄС: ЗАХОДИ ТА ЕФЕКТИ ДЛЯ СТІЙКОСТІ КРАЇН-ЧЛЕНІВ	Години
Теми	1. Торгівля, інвестиції та співробітництво в зовнішній політиці ЄС. 2. Торговельна політика ЄС в умовах пандемії Covid-19. 3. Зовнішньоекономічна політика ЄС та України в умовах збройної агресії Російської Федерації.	6
Результати навчання	- розуміти особливості розроблення та реалізації спільної комерційної політики ЄС; - знати принципи та пріоритети оновленої торговельної політики після COVID-19 на основі «відкритої стратегічної автономії».	
МОДУЛЬ 6		
Назва модуля	ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЛІТИКА СТІЙКОСТІ ЕКОНОМІКИ ЄС	Години
Теми	1. Інвестиційна політика ЄС. 2. Фонд відновлення та стійкості ЄС. 3. Плани відновлення та стійкості країн-членів ЄС. 4. План відновлення України: пріоритети, інструменти, євроінтеграція.	8
Результати навчання	- знати пріоритети та інструменти інвестиційної політики ЄС; - розуміти механізм відновлення та стійкості економіки країн ЄС у рамках Next Generation EU; - знати спільне та відмінності національних планів відновлення та стійкості країн-членів ЄС; - розуміти пріоритети та інструменти економічного відновлення в європейській системі координат.	
Всього		52

Рекомендовані джерела

1. Бойко А.В. (2014). Стійкість національної економіки: теорія, методологія, практика: монографія. Київ: Інститут економіки та прогнозування НАН України, 288 с.
2. Бойко А.В., Шкуропадська Д.Б., Гладка Ю. А., Лебедева Л.В. та ін. (2021). Стійкість економіки: оцінювання та забезпечення: колективна монографія. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т. 444 с.
3. Луніна І.О., Білоусова О.С. та інші. (2020). Стійкість державних фінансів Україна у довгостроковій перспективі: колективна монографія. Київ: НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозув. 364 с. URL: <http://ief.org.ua/docs/mg/333.PDF>
4. Міжнародна організація праці (2022). Доповідь про соціальний захист у світі у 2020-22 роках. Регіональна супровідна доповідь для Центральної та Східної Європи та Центральної Азії. Женева: МОП. URL: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---europe/---ro-geneva/---sro-budapest/documents/publication/wcms_831031.pdf
5. Пирожков С.І., Майборода О.М., Хамітов Н.В. та інші (2022). Національна стійкість України: стратегія відповіді на виклики та випередження гібридних загроз: національна доповідь. Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. Київ: НАН України. 552 с. URL: https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2022/05/nats_dopovyd.pdf
6. Рада зовнішньої політики «Українська призма» (2020). Пандемія COVID-19 в ЄС: аналітична записка. Київ. 55 с. URL: <http://prismua.org/wp-content/uploads/2020/05/COVID19EU.pdf>
7. Резнікова О.О. (2022). Національна стійкість в умовах мінливого безпекового середовища: монографія. Київ: НІСД. 532 с. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2022-03/reznikova-ukraineresilience2022_02.pdf

8. Центр Разумкова (2021). Соціально-економічні наслідки коронакризи: доповідь. Київ. 237 с. URL: https://razumkov.org.ua/uploads/article/2021_Socialno-Ekonomichni_naslidky_koronakryzy.pdf
9. Boiko A., Umantsiv Yu., Cherlenjak I., Prihodko V., Shkuropadska D. (2022). Policy measures for economic resilience of Visegrad Group and Ukraine during the pandemic. Problems and Perspectives in Management. № 2. P. 71-83
10. Boiko A. V., Shkuropadska D. B. (2018). Compensatory mechanisms for ensuring the resilience of the economy. Herald of Kyiv National University of Trade and Economics. Series: Economic sciences. №6 (122). P. 5–14.
11. Consumer Choice Center (2022). Pandemic resilience index 2022. URL: <https://consumerchoicecenter.org/pandemic-resilience-index-2022/>
12. European Commission (2022). Measuring and understanding individual resilience across the EU. JRC technical report. URL: https://joint-research-centre.ec.europa.eu/resilience/resilience-reports_en
13. European Commission & European Investment Bank (2020). Responding to the COVID-19 crisis through financial instruments. URL: https://www.fi-compass.eu/sites/default/files/publications/Responding%20to%20the%20COVID-19%20crisis%20through%20financial%20instruments_0.p
14. European Commission & European Investment Bank (2022). The Recovery and Resilience Facility. Recovery and Resilience Facility Annual Report URL: https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/com_2022_75_1_en.pdf
15. European Commission (2020). Temporary Framework to Support the Economy in the Context of the Coronavirus Outbreak. Bruxelles: European Commission. URL: https://ec.europa.eu/competition/state_aid/what_is_new/covid_19.html
16. European Commission (2020). The organization of resilient health and social care following the COVID-19 pandemic. Luxembourg: Publications Office of the European Union. URL: https://ec.europa.eu/health/sites/default/files/expert_panel/docs/026_health_socialcare_covid19_en.pdf

17. European Social Policy Network (2021). Social protection and inclusion policy responses to the COVID-19 crisis. An analysis of policies in 35 countries. Brussels: European Commission. URL: <https://liser.elsevierpure.com/en/publications/social-protection-and-inclusion-policy-responses-to-the-covid-19->
18. European Systemic Risk Board (ESRB) (2021). Financial stability implications of support measures to protect the real economy from the COVID-19 pandemic. URL: https://www.esrb.europa.eu/pub/pdf/reports/esrb.reports210216_FSI_covid19~cf3d32ae66.en.pdf
19. FM Global Resilience Index (2022). Research & Resources. FM Global. Johnston. URL: <https://www.fmglobal.com/research-and-resources/tools-and-resources/resilienceindex/explore-the-data/>
20. Global Change Data Lab (2022). Coronavirus Pandemic (COVID-19). Oxford: University of Oxford. URL: <https://ourworldindata.org/grapher/covid-stringency-index?tab=chart&country=~HUN>
21. Coronavirus tracker. COVID-19 Global pandemic. URL: <https://www.domo.com/covid19/daily-pulse/>
22. International Monetary Fund (2022). External sector report. Pandemic, War, and Global Imbalances. Washington: International Monetary Fund. URL: <https://www.imf.org/en/Publications/ESR/Issues/2022/08/04/2022-external-sector-report>
23. International Monetary Fund (2022). Global Financial Stability Report. Navigating the High-Inflation Environment. Washington: International Monetary Fund. URL: <https://www.imf.org/en/Publications/GFSR/Issues/2022/10/11/global-financial-stability-report-october-2022>
24. International Monetary Fund (2021). Policy responses to COVID-19. Washington: International Monetary Fund. URL:

<https://www.imf.org/en/Topics/imf-and-covid19/Policy-Responses-to-COVID-19#U>

25. International Monetary Fund (2021). Fiscal Monitor Database of Country Fiscal Measures in Response to the COVID-19 Pandemic. Washington: International Monetary Fund. URL: <https://www.imf.org/en/Topics/imf-and-covid19/Fiscal-Policies-Database-in-Response-to-COVID-19>
26. KPMG International (2020). COVID-19: Recovery and resilience in healthcare. Amstelveen: KPMG International. URL: <https://assets.kpmg/content/dam/kpmg/xx/pdf/2020/09/covid-19-recovery-and-resilience-in-healthcare.pdf>
27. OECD (2020). Tax and Fiscal Policy in Response to the Coronavirus Crisis: Strengthening Confidence and Resilience. Paris: *OECD Centre for Tax Policy and Administration*. URL: <https://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/tax-and-fiscal-policy-in-response-to-the-coronavirus-crisis-strengthening-confidence-and-resilience-60f640a8/>
28. OECD/European Union (2020). How resilient have European health systems been to the COVID-19 crisis? Health at a Glance: Europe 2020. State of Health in the EU Cycle Paris: *OECD Publishing*. URL: https://www.oecd-ilibrary.org/social-issues-migration-health/health-at-a-glance-europe-2020_85e4b6a1-en
29. World Health Organization (2020). Report of the regional director. The work of WHO/Europe in 2019–2020. Copenhagen: WHO Regional Office for Europe. URL: <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/334257/WHO-EURO-2020-1087-40833-55188-eng.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
30. World Health Organization (2021). Report of the Regional Director: the work of the WHO Regional Office for Europe in 2020–2021. Copenhagen: WHO Regional Office for Europe. URL: <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/346875/WHO-EURO-2021-3549-43308-60702-eng.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

31. World Health Organization (2022). Report of the Regional Director: the work of WHO Regional Office for Europe in 2021–2022. Copenhagen: WHO Regional Office for Europe. URL: <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/362216/WHO-EURO-2022-6012-45777-65880-eng.pdf?sequence=1&isAllowed=y>